

Jeszenszky Zsolt: Ezért nem akar az USA békét (2. rész)

2024 június 23. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Ha folytatódik az orosz–kínai közeledés, az amerikai hegemonia végzetes sebet kap.

Az [el?z? részben felvázoltam](#), hogy geostratégiai szempontból miért ennyire fontos terület Ukrajna, vele együtt

egész Kelet-Európa, és különösen a t?le keletebbre húzódo térség. És eljutottunk Európa kettéosztásáig, a NATO létrehozásáig. A cél, ahogy a szervezet els? f?titkára, Lord Ismay fogalmazott:

Benn tartani az amerikaiakat, kívül tartani az oroszokat, és lenn tartani a németeket.

Ugye, értjük? Magyarul: megakadályozni, hogy létrejöjjön egy orosz–német szövetség az eurázsiai kontinensen.

A NATO valóban megvédte Nyugat-Európát a szovjet fenyegetést?l (bárcsak minket is segített volna, mondjuk, 1956-ban!). De a Nyugat, élen az Egyesült Államokkal, nem emberbaráti érzésekb?l cselekedett, hanem saját, egyébként persze érthet?, jól felfogott érdekéb?l. A Marshall-tervvel újjáépítették, egyben gazdasági és katonai szempontból is függ? helyzetbe hozták Nyugat-Európát. Az amerikai hegemoniát évtizedekre garantálták a „Világsziget” egy részén.

Közben a több évszázados visszavonulásból Kína is visszatért, amely kommunista országgként kifejezetten ellenséges viszonyban volt a Szovjetunióval. És az Egyesült Államok gondoskodott róla, hogy ez így is maradjon. 1972 februárjában Nixon elnök Kínába utazott, és találkozott az akkor már betegesked? Mao Ce-tunggal. 1979-ben Mao utóda, Teng Hsziao-ping ellátogatott az USA-ba, ahol ekkor már Jimmy Carter volt az elnök. A közeledésnek számos gazdasági oka is volt. A Teng-féle nyitás alapozta meg a következ? évtizedeket, amikor is az amerikai t?ke beáramlott, felépültek a gyárak, az olcsó munkaer?nek köszönhet?en egyre több termel?i kapacitás települt Kínába, és elkezd?dött nemcsak a globalizáció, de Kína lassú menetelése is az újabb világhatalmi státus felé. (Ötszáz évvel korábban Kína volt a világ legfejlettebb országa, de a Ming-dinasztia által indított és egészen Mao uralkodásának végéig folytatott bezárkózó politika miatt az ipari forradalmon átesett Európa közben elrobogott mellette.)

De nem csak gazdasági okai voltak az amerikai politikai nyitásnak Kína felé. A Szovjetunióval szemben a világ legnépesebb, de gazdaságilag akkor még gyenge országa kiváló eszköznek t?nt. Ezzel meg lehetett akadályozni, hogy a Szovjetunió esetleg megszerezze a „Hátországot”, azaz a „Világsziget” legfontosabb részét.

Ráadásul ha Kína amerikai gazdasági függésbe kerül, akkor az sem merülhet fel, hogy ?k szereznék meg.

Ez a veszély nagyjából az elmúlt tizenöt évben jelent meg az amerikai radaron, amióta Kína már nem bérmunkatelep, hanem óriási technológiai innovációt hajt végre. (Persze f?leg lopott technológiával kezdték, de ahogy mondani szokták: egyetlen multimilliomostól sem szabad megkérdezni, hogyan szerezte az els? millióját.) Kína meger?södött. Olyannyira, hogy amikor Barack Obama elnök meghirdette – Mackinder terminológiája alapján – a Pivot to Asia programot, vagyis hogy mostantól az USA-nak Ázsia lett a geopolitikai kulcskérdés, és Hillary Clinton külügyminiszterként 2009-ben Kínába utazott, az akkori kínai diplomácia kiemelked?en fontos alakja, Taj Ping-kuo (aki egyébként 1989 és 91 között Kína magyarországi nagykövete volt) a következ? kérdést tette föl neki:

Why don't you pivot out of here?

– azaz „Miért nem húztok el innen a kulcsaitokkal együtt?” – hogy magyarul is maradjunk a Mackinder-féle terminológiánál.

Id?közben a Szovjetunió összeomlott. Ezt követ?en azonban az USA nem egy új Marshall-tervet rakott össze, hogy újjáépítse a posztsovjet térséget, beleértve magát Oroszországot is, hanem egy másik stratégiát választott. Arra ösztönzött egy rakás korábbi gengsztert, akiket most már oligarcháknak nevezett, és akik a szétesett Oroszország hatalmas nyersanyagvagyonát ilyen-olyan utakon megszerezték, hogy vigyék el a pénzüket – így áttételesen az orosz nemzeti vagyon jelent?s részét – Londonba és New Yorkba.

(Aztán ebb?l futballcsapatokat meg hasonlókat vásároltak.)

Erre volt tulajdonképpen Oroszország – és a történelem – egyfajta immunválasza Vlagyimir Putyin. Aki azt ígérte, hogy újra felépíti az er?s, büszke Oroszországot. Hiába nem szeretjük, hiába démonizálja ?t a nyugati világ, az orosz embereknek ez az ? els?dleges vonzereje. Hogy „Hé, emberek, végigszenvedtél a kommunizmust, annak kimúlását, a Nyugat nem volt a barátotok, ellopta vagy segített ellopni a nemzeti vagyonunkat. De itt vagyok én, aki újjáépítem Oroszországot az oroszoknak.” Kicsit hasonló helyzet, mint Németországban az els? világháború után. A gy?ztesek arroganciája hozta el Hitlert 1933-ban, és a gy?ztesek arroganciája hozta el Putyint 2000-ben.

Na és akkor Ukrajna... Az elmúlt két évtizedben nagyon er?sen közeledett Oroszországhoz Németország, és vele

együtt egész Európa. A nyersanyagok, természeti erőforrások találkozási pontja a tőkével, technológiával és a képzett munkaerővel. Hogy ez nekünk, magyaroknak jó volt-e vagy sem, az megint egy bonyolult kérdés. De az amerikaiaknak biztos, hogy nem. Mert még egyszer: aki ezt a régiót birtokolja, azé a világ nyersanyagainak és lakosságának is a döntő többsége.

Az USA-nak a geopolitikai kulcs – még mindig Mackinder szóhasználatával élve – ezúttal Ukrajna. Évek óta pumpálnak rengeteg pénzt és hajtanak végre nyílt és burkolt politikai akciókat, nem utolsósorban egy teljes forradalmat levezényelve, hogy Ukrajnát kiszakítsák az orosz érdekszférából és a Nyugat elretolt bástyájává tegyék. Erről szól Ukrajna leendő NATO-tagsága is.

Többek között rakétabázisok telepítéséről, ahonnan szükség esetén akár Moszkvát és Szentpétervárt is közvetlenül, a földről lehet lőni, légitámadások nélkül. Erről szólt a Majdan és a narancsos forradalom is, ahová nemcsak ötezer hrivnyáért vitték az embereket tüntetni (többek között Kárpátaljáról is), hanem Victoria Nuland amerikai külügyminiszter-helyettes ekkor mondta el Geofrey Pryatt akkori kijevi nagykövetnek telefonon, hogy Washingtonban Arzenij Jacenyukot jelölték ki Ukrajna új miniszterelnökének.

Washington kijelölte... és tényleg lett! Amikor Pryatt megkérdezte, hogy az EU mit szól ehhez az egészhez, Nuland válasza ennyi volt: „Fuck the EU!” (Aki nem hiszi, nézze meg a YouTube-on vagy a BBC oldalán – az eredeti hangfelvétel is megtalálható.)

Oroszország az agresszor, amely megtámadta Ukrajnát. Ez tény. Az amerikai külügyminisztérium, a titkosszolgálatok, politikai és katonai vezetők azonban nagyon sokat tettek ezért a konfliktusért. És

most már az USA egyszerre nem hagyhatja, hogy Ukrajna veszítsen. Eddig ukrán katonákkal, ukrán vérrrel harcoltak Oroszország ellen. Ez lassan kezd elfogyni, ezért lehet, hogy európai katonák vére is szükség lesz. De sem Euráziát nem hagyhatják egyesülni, benne a „háttország” végtelen nyersanyagával, sem Kelet-Európát – benne a világ legjobb minőségű termőföldjeivel Ukrajnában – nem engedhetik át Oroszország érdekszférájába.

Egy óriási stratégiai hibát persze elkövetett az USA. Ukrajnát fellázította Oroszország ellen, és Oroszországot válaszlépésre kényszerítette. Európai szövetségeseit pedig gazdasági recesszióba taszította azzal, hogy megtiltotta az orosz nyersanyagok, energiahordozók behozatalát, azt gondolva, hogy ezzel megroppantja Oroszországot, és a nép fellázad Putyin ellen, káosz lesz, majd pedig megérkezik megmentőként a Világbankon és egyéb szervezeteken keresztül. Így fennhatóságot szerez Oroszország gazdasága és vagyona, nem utolsósorban nyersanyagvagyonával. Ennek birtokában pedig könnyen fordulhat Kína ellen. Megint csak hasonló helyzet ahhoz, amit Hitler gondolt 1941-ben.

Csakhogy az orosz gazdaság nem roppant össze. Nem utolsósorban amiatt, mert Kínával rendezték vitás kérdéseiket, sőt a két ország egy új gazdasági világrend kiépítésén dolgozik, nem mellesleg megcélozva a dollár hegemoniájának megtörését is, India és számos további középhatalom hathatós részvételével, Brazíliától Iránon át Dél-Afrikáig. Utóbbi országok túlnyomó többsége pedig nem akar részt venni, állást foglalni ebben a háborúban.

Eközben az orosz–kínai közeledéssel az eurázsiai „Háttország”, a „Világsziget” szíve is valamiféle közös irányítás alá kerülhet. Ami végképp az Egyesült Államok rémálma. Futnak tehát a pénzüik után, és egyre magasabbra emelik a tétet. Ha nem sikerül legyőzni Oroszországot, akkor félő, hogy Eurázsia egyesült ereje átlépi a kritikus pontot, és az amerikai hegemonia végzetes sebet kap.

Ezt pedig továbbra is csak úgy lehet megakadályozni, hogy folyamatos konfliktusokat robbantanak ki. És arról még nem is beszéltünk, hogy Kína felemelkedésével a világkereskedelem is átalakulóban van. Az USA tengeri fölénye egyre kevésbé dominál, ahogy Kína egyre több szárazföldi kereskedelmi útvonalat is kiépít. Ha megnézzük a közelmúlt konfliktusait, Afganisztántól Irakon, a Közel-Keleten, Izraelen, Észak-Afrikán át Grúziáig, Koszovóig és Ukrajnáig, ezek mind-mind a kínai selyemút – vagy inkább selyemutak – mentén fekszenek, azaz a Kína és Európa közötti kereskedelem fontos állomásai.

Egy ukrajnai béke tehát ugyanúgy a kínai szárazföldi kereskedelmi hegemoniát erősítené, ahogy a Budapest–Belgrád vasút is. Az Egyesült Államok és mindazok, akik az Egyesült Államok érdekeit képviselik, mindkettő ellen küzdenek.

De ez megint egy másik írás témája lehet.

Viszont remélem, így már értjük a geopolitikai összefüggéseket és főleg azt, hogy annak ellenére, hogy Európa lakossága békét akar, a politikai vezetők – nagyon kevés kivétellel – miért tesznek meg mégis mindent a háború folytatásáért.

Jeszenszky Zsolt - www.magyarnemzet.hu

Ajánló
